

Utdrag av statsminister Odvar Nordli's foredrag i Tønsberg
lørdag 21. februar 1976.

Norges avtale med Cuba om bistand til havneutbygging er kommet sterkt i søkelyset her hjemme i den seinere tid. Vi har en sterk følelse av at store deler av opinionen har vanskelig for å akseptere slik bistand til et land som sender sine soldater til en innbyrdeskrig i et annet land, hundrevis av mil borte, på et annet kontinent.

Regjeringen har merket seg denne reaksjonen og kan forsåvidt forstå den. Men Regjeringen anser inngåtte avtaler om bistand til utviklingsland som et uegnet pressmiddel i internasjonal politikk. Jeg tror at dette syn har tilslutning

- 2 -

fra et stort flertall i Stortinget.

Regjeringen tar avstand fra det cubanske engasjement i Angola, og den har gitt uttrykk for det. Vi tar avstand fra enhver utenlandsk innblanding i interne afrikanske spørsmål.

I denne spesielle saken skal vi være forsiktige med å opptre slik at den norske reaksjon overfor Cuba kan tolkes som en reaksjon også overfor MPLA og den nye staten Angola som vi nettopp har anerkjent. De vestlige demokratier må ikke fortsette å opptre slik at vi skyver nye stater fra oss og gir andre fritt spillerom der.

Den vestlige verden bærer et stort historisk ansvar for det som nå skjer i store deler av Afrika. Vi har gjennom blant annet vår u-hjelp en mulighet for å bidra til at hat fra kolonitiden kan gå over til forståelse og samarbeid mellom de

nye stater i Afrika og den vestlige verden. Vi ser hendinger og metoder i frigjøringskampen i Afrika som vi beklager. Vi har aldri gitt midler til våpen og annet krigsmateriell. Vi kommer heller ikke til å gjøre det. Men vi har i vår egen trygge velstandstilværelse ingen rett til å heve oss selv opp til dommere, moralvoktere og refsere. Hva har den vestlige verden reelt sett gjort for å hindre at frigjøringen av afrikanske folk fra politisk undertrykkelse og sosial nød kunne skje uten bruk av vold?

Med hånden på hjertet - så altfor lite.

Vi gjør en skjebnesvanger feil dersom vi ikke ser at bak og under hendingene i Afrika ligger det en bred og stadig sterkere sosial reising og kamp for menneskelige rettigheter.

Det blir utviklingen av denne frigjøringskampen som vil prege framtida i denne verdensdelen. Vår holdning til denne prosessen vil kunne få avgjørende virkning på de nye nasjonenes holdning

- 4 -

til vår del av verden. Dessverre har krefter som er blitt sett på som representative for de vestlige nasjoner for ofte havnet på den gale siden i denne frigjøringskampen.

De store borgerlige partiene i Stortinget har varslet at de vil legge fram et forslag om at bistanden til Cuba skal innstilles snarest mulig. Jeg tror i og for seg ikke det er noen uengighet om dette. Uenigheten oppstår vel først når en skal tolke hva som er "snarest mulig". For Regjeringen vil det si når det aktuelle prosjekt er fullført og den inngåtte avtale oppfylt. Jeg tror forøvrig at dette syn har tilslutning langt inn i den borgerlige gruppering som skal fremme det nevnte forslag.

Jeg synes at det i denne forbindelse bør pekes på at spørsmålet om bistand til Cuba har vært behandlet under flere norske regjeringer, også borgerlige. Utgangspunktet for denne saken var en erklæring fra Norge i 1970 på FNs konferanse for handel og utvikling om at en ville se positivt på anmodningen om bistand til utbygging av havner og kysttransport i utviklingsland. Cuba reagerte på dette tilbudet, og etter undersøkelser og norsk konsulentbistand i 1971 og 1972 ble Norge bedt om finansiell bistand. I 1975 ga Stortinget så samtykke til at det skulle inngås en rammeavtale for samarbeidet mellom de to land. Det er uten videre klart at det ville være et avtalebrudd om vi i dag trakk vår bistand tilbake. De prosjekter vi er engasjerte i, vil imidlertid være avsluttet i 1978, og Regjeringen har ingen planer om ytterligere bistandstiltak.

- 6 -

Regjeringen har fulgt utviklingen i konflikten mellom Island og Storbritannia med stor bekymring. Det dreier seg jo her om en alvorlig strid mellom to allierte stater og mellom nasjoner som vi har nær kontakt med og som er våre venner. Det dreier seg også om en strid om knappe ressurser i et område hvor det er særlig viktig at ro og stabilitet opprettholdes.

I øyeblikket kan jeg ikke se hvordan striden kan bilegges. Men den norske Regjering er rede til å medvirke til å finne en løsning. Med den kapasitet og de muligheter vi har vil vi når som helst og hvor som helst være klar til en innsats for å få bilagt denne ulykkelige striden.